

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.10.1969, sp. zn. 1 Cz 41/69, ECLI:CZ:NS:1969:1.CZ.41.1969.1

Číslo: 83/1970

Právní věta: Soud nemůže uložit dětskému domovu (v němž je umístěno nezletilé dítě a do něhož zasílal otec dobrovolně určité peněžité částky), aby zúčtoval otcem uskutečněné platby na stanovené výživné a ošetrovné, aby zaslal otci toto vyúčtování a aby mu sdělil, kdy má opět začít s placením výživného; takové zúčtování musí provést soud při rozhodování o výživném (a v jeho rámci o ošetrovném). S ohledem na zúčtování toho, co otec poskytl na výživu nezletilého dítěte před rozhodnutím o jeho výživě, soud buď přiměřeně posune počátek plnění vyživovací povinnosti otce k nezletilému dítěti na pozdější dobu, nebo rozhodne o plnění vyživovací povinnosti otce k nezletilému dítěti pro dobu po vyhlášení rozhodnutí o jeho výživě a uloží mu současně, aby uhradil dluh na výživném z minulé doby.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.10.1969

Spisová značka: 1 Cz 41/69

Číslo rozhodnutí: 83

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Ošetrovné, Vyživovací povinnost

Předpisy: 115/1958 Ú. § 1.

§ 103

§ 3 94/1963 Sb. § 85

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 83/1970 sb. rozh.

Soud nemůže uložit dětskému domovu (v němž je umístěno nezletilé dítě a do něhož zasílal otec dobrovolně určité peněžité částky), aby zúčtoval otcem uskutečněné platby na stanovené výživné a ošetrovné, aby zaslal otci toto vyúčtování a aby mu sdělil, kdy má opět začít s placením výživného; takové zúčtování musí provést soud při rozhodování o výživném (a v jeho rámci o ošetrovném).

S ohledem na zúčtování toho, co otec poskytl na výživu nezletilého dítěte před rozhodnutím o jeho výživě, soud buď přiměřeně posune počátek plnění vyživovací povinnosti otce k nezletilému dítěti na pozdější dobu, nebo rozhodne o plnění vyživovací povinnosti otce k nezletilému dítěti pro dobu po vyhlášení rozhodnutí o jeho výživě a uloží mu současně, aby uhradil dluh na výživném z minulé doby.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 30. 10. 1969, [1 Cz 41/69.](#))

Rozsudkem okresního soudu v Liberci z 15. 9. 1965, potvrzeným rozsudkem krajského soudu v Ústí nad Labem z 29. 2. 1965, byla nařízena ústavní výchova nezl. E. K., nar. 20. 9. 1961, nezl. J. K., nar. 24. 8. 1963. Rozsudkem téhož okresního soudu z 12. 5. 1966 bylo rozhodnuto o výživném rodičů a v jeho rámci o ošetřovném pro nezl. E. K.; výživné a ošetřovné pro nezl. Janu nebyly tehdy určeny, neboť byla ještě umístěna v ústavu, v němž ošetřovné určovaly orgány státní zdravotní správy.

Rozsudkem okresního soudu v Liberci z 19. 12. 1967 byla - vedle zamítnutí návrhu rodičů na zrušení ústavní výchovy nezletilých dětí - určena otci povinnost platit výživné na nezl. Janu částkou 150,- Kčs měsíčně od 2. 9. 1966 do Dětského domova v J., popř. do jiného ústavu s tím, že ústav je oprávněn z výživného uhrazovat ošetřovné ve výši 130,- Kčs měsíčně. Současně byla Dětskému domovu v J. uložena povinnost, aby zúčtoval na stanovené výživné a ošetřovné částky, které byly otcem plněny bez rozhodnutí soudu, aby zaslal otci do 15 dnů vyúčtování a aby mu sdělil, kdy má opět začít s placením výživného pro nezl. E. K. a J. K.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl rozsudkem okresního soudu ve výroku o vyživovací povinnosti otce a ve výroku o ošetřovném, jakož i ve výroku, jímž byly uloženy Dětskému domovu v J. další povinnosti v souvislosti s vyúčtováním výživného, porušen zákon a v uvedeném rozsahu jej zrušil.

Z odůvodnění:

Právním podkladem pro úpravu rozsahu vyživovací povinnosti rodičů k nezletilým dětem umístěným v ústavní výchově a pro určení ošetřovného je ustanovení § 103 zák. o rod. Podrobnějším předpisem o určování ošetřovného v dětských domovech do vydání vyhlášky ministerstev školství a zdravotnictví a SÚSZ č. 124/1967 Sb., která nabyla účinnosti dnem 1. 1. 1968 (podle této vyhlášky byla také nově provedena od 1. 1. 1968 úprava ošetřovného k nezl. E. K. a J. K. rozsudkem okresního soudu v Liberci z 26. 4. 1968), byla vyhláška ministerstva školství a kultury č. 115/1958 Ú. l., kterou se stanoví sazby ošetřovného v dětských domovech, v domovech pro mládež vyžadující zvláštní péči a ve výchovných dorostu. Podle ustanovení této vyhlášky, kterou se řídil okresní soud v projednávané věci, byl pro určení ošetřovného s příplatkem na ošacení rozhodující měsíční příjem rodičů (zjišťovaný podle ustanovení § 3 odst. 3 cit. vyhl.) a počet nezaopatřených dětí (srov. stupnice ošetřovného I - § 3 odst. 5 cit. vyhl.).

Okresní soud - jak plyne z odůvodnění jeho rozsudku - vycházel z toho, že čistý měsíční příjem otce činí 1200,- Kčs a že na nezl. Janu pobírá otec částku 172,- Kčs měsíčně jako poměrnou část přídavků na děti (otec pobíral přídavky na čtyři nezletilé děti ve výši 690,- Kčs měsíčně). Za předpokladu, že je zjištěný výdělek přiměřený schopnostem otce, mělo být ošetřovné určeno obnosem sestávajícím z částky 100,- Kčs (s ohledem na čtyři nezaopatřené děti, na něž pobíral otec přídavky) a z částky 10,- Kčs (příplatku na ošacení), tj. částkou 110,- Kčs měsíčně. Okresní soud však přehlédl, že ustanovení § 3 odst. 7 cit. vyhl. upravuje nejnižší sazbu ošetřovného s příplatkem na ošacení částkou odpovídající přídávku na dítě nebo jeho poměrné části (při více dětech v rodině u těch rodičů, kteří mají nárok na přídavky na děti); to znamená, že v tomto případě by mělo činit nejnižší ošetřovné částku 172,- Kčs.

Okresní soud pochybil též tím, že ve výroku rozsudku uložil Dětskému domovu v J. (kam otec zřejmě dobrovolně zasílal určité peněžité částky), aby zúčtoval otcem uskutečněné platby na stanovené výživné a ošetřovné, aby zaslal otci toto vyúčtování a aby mu sdělil, kdy má opět začít s placením výživného. Povinností soudu bylo - zjistil-li, že jeden z rodičů již plnil svou zákonnou vyživovací povinnost bez soudního rozhodnutí - započítat uskutečněné platby na stanovené výživné a ošetřovné a se zřetelem k tomu určit počátek povinnosti k placení výživného a ošetřovného. Zmíněným výrokiem rozsudku přesunul vlastně okresní soud svou povinnost na příjemce výživného; zúčtování

plnění na výživné soudem je nezbytné z toho důvodu, že by se v případném řízení o výkon rozhodnutí nemohl rodič dovolávat částečného plnění vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti před rozhodováním o jeho výživě. S ohledem na zúčtování toho, co rodič poskytl na výživu nezletilého dítěte před rozhodováním, soud buď přiměřeně posune počátek plnění vyživovací povinnosti rodiče k nezletilému dítěti na pozdější dobu, nebo rozhodne o plnění vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti pro následující dobu a současně uloží rodiči, aby uhradil (obvykle ve splátkách) dluh na výživném z minulé doby (jestliže takový dluh existuje). Poněvadž ošetřovné se ve smyslu ustanovení § 103 zák. o rod. určuje pouze v rámci výživného, platí tytéž zásady i pro rozhodování o něm.

Okresní soud pochybil dále, když nerozhodl - byť i negativně - o povinnosti matky k plnění výživného a ošetřovného, neboť nestačí pouhá zmínka o nedostatku podmínek pro uložení této povinnosti matce jen v odůvodnění rozsudku.

Okresní soud porušil tak svým rozhodnutím zákon v ustanoveních § 85 odst. 2, § 103 zák. o rod., jakož i v ustanovení § 3 odst. 7 vyhl. č. 115/1958 Ú. l.